

# Tutkimusrahoittajien ja tiedejulkaisujen vaatimukset aineistohallinnalle

---

*Katja Fält*  
*FT, tieteenala-asiantuntija*  
*Katja.Falt@uta.fi*  
*26.10.2015*

TIETOARKISTO  
[www.fsd.uta.fi](http://www.fsd.uta.fi)





# Aineistohallinta

**Aineistohallinnalla tarkoitetaan sitä, että**

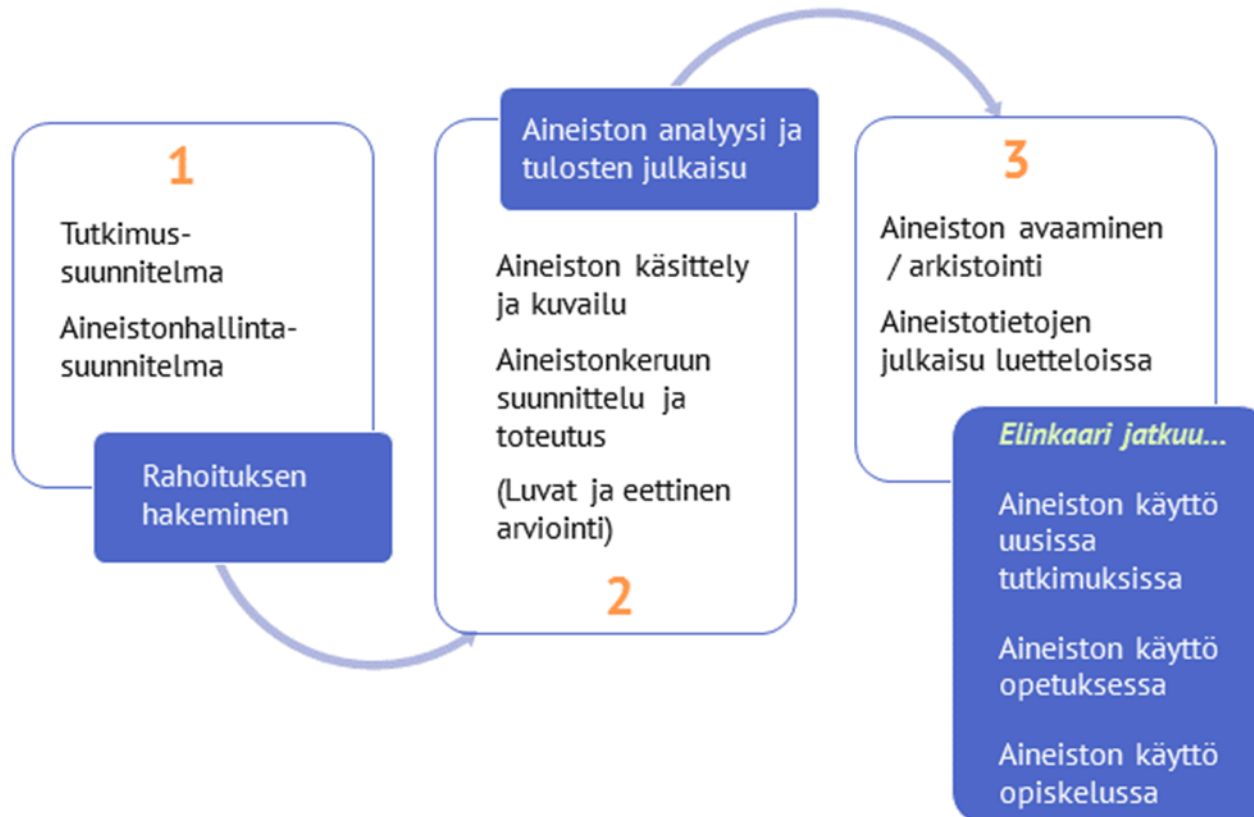
- aineistot on luotu, tallennettu, kuvailtu ja järjestetty suunnitelmallisesti
- aineistojen käyttöoikeudet ja elinkaari on suunniteltu ja yhteisesti sovittu



<http://egsa.ucdavis.edu/blog/2014-09-22-data-management-actually-easier-than-herding-cats/>



# Aineiston elinkaari





# Tutkimusrahoittajat





# Suomen Akatemian ohjeistuksen mukainen aineistohallintasuunnitelma

- miten hanke aikoo hankkia ja käyttää tietoaineistoja
- mitkä ovat hankkeen käyttämien ja synnyttämien aineistojen omistus- ja käyttöoikeudet
- miten tuotettuja tietoaineistoja aiotaan säilyttää ja mahdollistaa niiden myöhempi käyttö
- miten tuotettuja tietoaineistoja tullaan avaamaan muiden tutkijoiden käyttöön hankkeen aikana ja sen päätyttyä



# Suomen Akatemia

suosittelee, että sen rahoittamat tutkijat ottavat selvää mahdollisuudesta aineistojen pitkäaikaistallennukseen. Akatemian suositus on, että tutkimusaineisto säilytetään ja avataan oman tieteenalan kannalta tärkeissä kansallisissa tai kansainvälisissä arkistoissa. Tällaisia arkistoja ovat esimerkiksi:

- Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto FSD
- FIN-CLARIN-tietokanta (kieliaineistot)
- CSC:n IDA-säilytyspalvelu ja sen KATA-metatietokatalogi sekä avointen aineistojen julkaisualue AVAA
- CERNin Zenodo-arkisto



# Alkoholitutkimussäätiö

- edellyttää tutkimussopimusapurahan hakijoilta Suomen Akatemian mallin mukaista selvitystä hankkeen tutkimusaineistojen hallinnasta ja jatkokäytön mahdollistamisesta
- säätiö suosittelee, että hankkeet luovuttavat kokoamansa yhteiskuntatieteellisen aineiston Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston käyttöön





# Koneen Säätiö

## Tutkimusaineistojen arkistointi ja avoin saatavuus

- suositus, että säätiön rahoittamien tutkimusten yhteydessä mahdollisesti kerätyt aineistot arkistoidaan jatkokäyttöä varten. Arkistoinnin mahdollisuuksista saa lisätietoa mm. **Yhteiskuntatieteellisestä tietoarkeistosta (FSD)**.
- suositus, että säätiön rahoittamassa tutkimuksessa saavutetut tulokset saatetaan tietoverkon kautta avoimesti luettaviksi
- Tutkimustulokset voidaan myös julkaista sellaisissa tieteellisissä lehdissä, joissa ne tulevat avoimesti saataville.



# Teke

## Tuloksiin liittyvät oikeudet ja tulosten julkisuus:

- Projektin tulokset ovat julkisia projektin päättymisen jälkeen.
- Rahoituksen saajalla on velvollisuus huolehtia tutkimuksessa syntyvästä aineistosta siten, että projektin tavoitteet voidaan saavuttaa. Tätä velvollisuuttaan varten rahoituksen saajan tulee huolehtia projektiin liittyvien tausta-aineistojen, projektissa syntyvien tutkimusaineistojen ja tiedon sekä tulosten hallinnoinnista tarkoituksenmukaisella tavalla, jotta projektista aikaansaataavaa tietoa ja tuloksia voidaan mahdollisimman tehokkaasti hyödyntää jatkossa.



# Horizon 2020

- What types of data will the project generate/collect?
- What standards will be used?
- How will this data be exploited and/or shared/made accessible for verification and re-use? If data cannot be made available, explain why.
- How will this data be curated and preserved?



# Horizon 2020

Regarding the digital research data generated in the action ('data'), the beneficiaries must:

(a) deposit in a research data repository and take measures to make it possible for third parties to access, mine, exploit, reproduce and disseminate — free of charge for any user — the following:

(i) the data, including associated metadata, needed to validate the results presented in scientific publications as soon as possible;

(ii) other data, including associated metadata, as specified and within the deadlines laid down in the data management plan



# Tiedejulkaisut



© Getty Images



# Aineistojen arkistointi julkaisemisen edellytyksenä

- Pisimpään ollut voimassa luonnontieteiden tieteellisissä aikakauslehdissä (kemia, tähtitiede, biologia, fysiikka)
- Terveys- ja lääketieteet: PLOS ONE ei julkaise artikkelia ennen kuin tutkimusaineiston saatavuus data-arkiston kautta on varmistettu. Osa BioMed Central -lehdistä suosittaa ja osa edellyttää, että julkaistavien artikkeleiden tutkimusaineiston tulee olla muiden tutkijoiden saatavilla.
- Yhteiskunta- ja käyttäytymistieteiden julkaisuissa tutkimusdataa koskevat ohjeet ovat luonnontieteitä väljemmät